

نقش روحانیون در جلوگیری از مزاحمت‌های خیابانی

سمیه کماسی^۱

معصومه هوشنگی^۲

فریبا کرمی^۳

-
1. سطح 3، مدرسه علمیه نرجسیه شهرستان سنقر.
 2. طلبه سطح 1، مدرسه علمیه نرجسیه شهرستان سنقر.
 3. طلبه سطح 2، مدرسه علمیه نرجسیه شهرستان سنقر.

چکیده

زنان ایران به عنوان نیمی از اعضای جامعه، امروزه زندگی متفاوتی را نسبت به گذشته تجربه می‌کنند؛ آنان وارد عرصه عمومی می‌شوند و بر حوزه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیر مستقیم می‌گذارند. اما متأسفانه مزاحمت خیابانی از جمله مسائل اجتماعی است که زنان در حوزه عمومی درگیر آن هستند؛ که بخشی از تجربه-های اجتماعی بسیاری از زنان و دختران جامعه ما شده است که در بسیاری از موارد، نه کار به دادگاه و تنبیه مزاحم می‌کشد و نه فرهنگ سازی گسترده‌ای برای کاهش بار مزاحمت‌ها اندیشیده شده است. موضوعی که مربوط به زمان، مکان و افراد خاصی هم نمی‌شود و انواع و اقسام مختلف دارد؛ و عوامل بسیاری زمینه بروز این امر را فراهم می‌کنند. این در حالی است که جوامع اسلامی با آموزش مهارت‌های ارتباط مؤثر و صحیح از سوی نهادهای فرهنگ ساز و با داشتن پتانسیل‌هایی همچون طلاب و روحانیون و با استفاده از راهکارهایی مانند امر به معروف و نهی از منکر و...، همچنین توجه به نیاز روز جامعه و ارائه صحیح مطالب و پیامدها در مباحث دینی می‌توانند با این معضل اجتماعی مقابله کنند.

کلیدواژه : مزاحمت، مزاحمان، مزاحمت‌های خیابانی، زنان، روحانیون.

افراد در جامعه بنابر ضرورت انسانی و نیاز دارای روابطی با یکدیگر هستند و چون انسان‌ها موجودی اجتماعی هستند دارای نیازهایی هم‌چون معیشت، عاطفه و حقوق می‌باشند. در خلال این اعمال و نیازها که منطبق بر هنجارهایی است که ریشه در عرف و فرهنگ هر جامعه دارد برخی اعمال نیز بر خلاف هنجارهای جامعه است مانند مزاحمت‌های خیابانی که یکی از این ناهنجاری‌ها می‌باشد. هرچند با ورود مدرنیسم زنان از آزادی عمل بیشتری برای حضور در فضای عمومی برخوردار شده‌اند ولی هنوز مسائل اساسی فرهنگی و اجتماعی برای حضور زنان در فضای عمومی حل نشده است و از آنجایی که مزاحمت‌های خیابانی به ندرت مورد توجه محققان علوم اجتماعی قرار گرفته و از طرفی این رفتار مجرمانه حریم زنان را در جامعه ناامن کرده و باعث تجربه‌ای دردناک و آسیب‌زا برای بسیاری از بانوان شده است. لذا تحقیق حاضر درصدد است تا با بررسی مزاحمت و انواع آن، علل و آسیب‌ها، راهکارهایی مناسب را ارائه دهد؛ و سعی شده برای حل این معضل تا حد امکان نقش روحانیون را در پیشگیری از مزاحمت‌های خیابانی بیان نماید. روش تحقیق به صورت روش کتابخانه‌ای و بررسی و تحلیل تحقیقات میدانی و استفاده از منابع اینترنتی می‌باشد.

01 - مفهوم شناسی مزاحمت‌های خیابانی

مزاحمت خیابانی مقوله وسیع و پنهانی است که همه روزه چون اختاپوس غیرقابل رویت، با اعصاب و روان شهروندان بازی می‌کند بی‌آنکه کسی بداند دلیل اصلی آن چیست. مزاحمت خیابانی موضوعی است که تمرکز روزمره از اهالی یک شهر می‌گیرد و با این همه چندان به آن پرداخته نمی‌شود، برای این‌که به موضوع مزاحمت‌های خیابانی بپردازیم، ابتدا باید مفهوم این واژه را تعریف کنیم.

مزاحمت در لغت: اذیت کردن، رنج رساندن، براو فشار آورد، سختگیری، او را به تنگنا انداخت. (عمید، 1360، 1081) و فرهنگ ابجدی (بستانی، 1375)، ص 812/454/450

مزاحمت در اصطلاح جامعه شناسی: تجاوز رفتاری به حقوق خصوصی افراد در منظر و ملاء عام می‌باشد و یا اعمالی که در خیابان صورت می‌گیرد و باعث آزار و اذیت دیگر شهروندان می‌شود مثل پارک کردن ماشین در پیاده‌روها، سد معبر، به وسیله دست فروش‌ها، فروشندگان وانت، صدای بلندگو و مزاحمت بر بانوان و اطفال می‌باشد. (شکری، سیروس، 1385)، ج 1، ص 675

مزاحمت در اصطلاح سازمان بهداشت جهانی در قطعنامه خشونت علیه زنان: هر نوع رفتار خشن و وابسته به جنسیت که موجب آسیب جسمی، روانی یا رنج زنان می‌شود، چنین رفتاری می‌تواند با استفاده از تهدید، اجبار یا سلب مطلق اختیار و آزادی در جمع یا خفا رخ دهد. (سایت روزنامه حیات نو 1381/5/17)

مزاحمت خیابانی در اصطلاح حقوق هر کس در اماکن عمومی یا معابر، متعرض یا مزاحم اطفال یا زنان بشود یا با الفاظ و حرکات مخالف شؤن و حیثیت، به آنان توهین نماید به حبس از دو تا شش ماه و تا (74) ضربه شلاق محکوم خواهد شد. (شکری، سیروس، (1385)، ج 1، ص 675)

در نتیجه دین اسلام مخالف هر نوع رفتار جنسی غیر مشروع است، خواه با رضایت یا عدم رضایت باشد و زمانی که بزهکاری جنسی همراه با آزار و اذیت باشد، آزار جنسی و اگر فردی در مقابل رفتاری که ماهیت جنسی دارد، تمکین نشان دهد؛ انحراف جنسی است و عواقب خاص خود را دارد. (قانون مجازات اسلامی، ماده 82)

02- انواع مزاحمت‌های خیابانی

مزاحمت‌های خیابانی بخشی از تجربه‌های اجتماعی بسیاری از زنان و دختران جامعه ما شده است، موضوعی که مربوط به زمان، مکان و افراد خاصی هم نمی‌شود و انواع و اقسام مختلف دارد:

مزاحمت کلامی: متلک پرانی‌ها، به کارگیری الفاظ رکیک، پیشنهادهای جنسی، اظهار نظر در مورد ظاهر و پوشش فرد، شوخی‌های جنسی یا بیان طنزهای جنسی.

مزاحمت بصری: چشم چرانی، چشمک زدن.

مزاحمت تعقیبی: دادن شماره، یادداشت یا تصاویر جنسی، تعقیب فرد در اماکن خلوت، اصرار بر سوار شدن در اتومبیل.

مزاحمت فیزیکی: لمس اعضای بدن، سد کردن راه شخص و ممانعت از عبور، برخورد جنسی به زور، عورت نمایی (صادقی، (1384)، ص 162)

با این حال مقوله مزاحمت مثل بسیاری از واژه‌ها انتزاعی دیگر، مثل ترس و شجاعت، مفهوم واحد و خط مرز مشخصی ندارد. شاید رفتاری که برای فردی مزاحمت خیابانی تلقی می‌شود برای فرد دیگر در حکم یک شوخی با مزه باشد.

03- علل مزاحمت‌های خیابانی

مزاحمت آن هم از نوع خیابانی واژه آشنایی در همه اذهان است. مزاحمت‌ها نتیجه یک اختلال رفتاری و بیمارگونه فرد مزاحم هستند که برای درمان آن راهکارهای فراوانی تعریف شده است. از این رو باید به دنبال علت این اتفاقات باشیم تا سلامت رفتاری در جامعه با تکیه بر آموزش‌های خانواده گسترش پیدا کند. مزاحمت‌های خیابانی به عنوان یک رفتار خشن که ماهیت جنسی دارد، در واقع نوعی اعمال قدرت مردانه در حوزه عمومی است که به واسطه خوار انگاری زنان، به آنان روا داشته می‌شود و آنان را مورد تحقیر و بی‌احترامی قرار می‌دهند. بهترین راه حل یک مشکل ریشه‌یابی و مبارزه با علت یا علل آن است. به راستی چه چیزهایی می‌تواند انگیزه اصلی مزاحمت خیابانی باشند و سر چشمه گناه از کدام سرچشمه نشأت می‌گیرد.

در اینجا به نمونه‌هایی از این عوامل اشاره می‌کنیم:

301- بیمار دلی

نخستین و اصلی‌ترین عامل در تعرضات و مزاحمت‌های مردان نسبت به زنان را می‌بایست در بیمار دلی مردان جست. «خداوند در قرآن می‌فرماید: ای همسران پیامبر، تقوا پیشه کنید، پس با گفتارتان عشو و ناز مرزید، تا کسی که در دل او مرضی است، در شما طمع ورزد». (احزاب، 32)

302- بی‌غیرتی و نامردی

گاهی در اثر گناه و بی‌غیرتی، طبیعت انسان عوض می‌شود، به طوری که اگر ناموس او به بیراهه برود خوشش می‌آید. این از صفات بسیار بد است و در روایات از چنین فردی به "دیوث" تعبیر شده است که از صفات خوک است.

رسول گرامی اسلام (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) فرمود: «هر مردی که زنش خود را آرایش کند و با آن حالت از منزلش بیرون آید، آن مرد دیوث می‌باشد و اگر کسی چنین مردان بی‌تفاوت در مقابل همسر و (دختران و خواهرانشان) را دیوث بنامد گناهی نکرده است و نیز زنی که خود را زینت و خوشبو نماید و از خانه‌اش خارج شود و شوهرش به این کار راضی باشد برای هر قدمی که این زن بر می‌دارد برای شوهرش خانه‌ای در جهنم بنا می‌شود (علامه مجلسی، (1403)، ج 100، ص 249)

303- تبرج، خودنمایی و بدحجابی

عاملی است برای جلب و جذب مزاحمان خیابانی. خداوند در این مورد می‌فرماید: «و با وقار در خانه خود بمانید و مانند دوران جاهلیت با آرایش و زینت در ملاء عام حاضر نشوید» (احزاب، 33) بنابراین نباید از نقش و اهمیت ظاهر و برخورد خانم‌ها چشم پوشی کرد زیرا از مهمترین، عواملی مزاحمت نسبت به زنان بی‌حجابی و بدحجابی می‌باشد؛ که مردان هرزه را به سوی زنان می‌کشاند، از قدیم گفته‌اند: درختی که کرم نداشته باشد، دارکوبی بر آن نمی‌نشیند و نوک نمی‌زند. در قرآن خداوند می‌فرماید: «ای پیامبر به زنان و دخترانت و زن‌های مومن بگو روسری‌ها و چادرهای خود را بر خویش بپفکنند، این کار برای این است که شناخته شوند تا مورد تعرض قرار نگیرند». (احزاب، 59)

304- چشم چرانی

508 - حفظ آرامش در انجام نهی از منکر

نهی از منکر یک وظیفه عمومی است که بر عهده همه مؤمنین می‌باشد که هنگام مشاهده گناه تذکر بدهند. خداوند در این مورد می‌فرماید: (آمران به معروف، نهی کنندگان از منکر، و حافظان حدود (و مرزهای) الهی، (مؤمنان حقیقی‌اند)؛ و بشارت ده به اینچنین مؤمنان! (توبه، 112) به این معنا که هرگاه گناه را دیدند علاوه بر کراهت قلبی تذکر زبانی نیز بدهند و این مخصوص فقط ناموس شخص نیست. یعنی در این جهت اسلام فرقی میان حفظ ناموس و غیره نمی‌گذارد. خداوند در این مورد در قرآن می‌فرماید: بندگان خاص خداوند رحمان کسانی هستند که با آرامش بی‌تکبر بر زمین راه می‌روند و هنگامی که جاهلان آنها را مخاطب می‌سازند آنها سلامی گویند. (فرقان، 63). در روایتی از امام محمد باقر (علیه السلام) آمده است روزی یک نفر مسیحی به امام محمدباقر جسارت کرد و گفت: «انت بقره؛ تو گاو هستی.» امام بدون این که خشمگین بشود فرمود: «لا انا باقر؛ نه من باقرم.» مسیحی گفت: تو پسر آن زن آشپز هستی؟ امام فرمود: آری مادرم یک بانو آشپز بود آن مرد برای این که امام را عصبانی کند دوباره گفت: تو پسر، زن سیاه چرده، زنگی و دشنام گو هستی. امام پاسخ داد: اگر تو راست می‌گویی، خدا مادرم را بیامورزد و اگر دروغ می‌گویی، خداوند تو را ببخشد.

وقتی آن مرد مسیحی بردباری و حلم بی‌پایان امام را مشاهده کرد که با این اهانت‌ها هرگز خشمگین نشد و کاملاً بر نفس خود مسلط بود زبان بر شهادتین جاری کرد و مسلمان شد. (ابن شهر آشوب، (1379) ج 4، ص 207) امام (علیه السلام) با رفتار حکیمانه خود تأثیر مثبت بر شخص مسیحی گذاشت. طلاب و روحانیون باید در امر تبلیغ در احاد جامعه در نهی از منکر آرامش خود را حفظ کنند زیرا با جاهل طرف هستند و آنها سلامت روان ندارند و این از آموزه‌های اسلام می‌باشد

509 - تربیت دینی در خانواده

بسیاری از کارشناسان، تربیت اسلامی را بهترین راهکار رفع این آسیب اجتماعی می‌دانند. فارغ از مشکلات جسمی و روحی افراد، اگر به گذشته مزاحمان خیابانی نگاهی بیندازیم قاعدتاً درمی‌یابیم که این افراد از نوع پرورش، تربیت صحیح، سبک زندگی و الگوپذیری مناسبی در خانواده برخوردار نبوده‌اند، به عنوان مثال باید در خانواده از همان ابتدا جایگاه واقعی و ارزشی زن تبیین شود تا نگاه ابزاری به زن نداشته باشند. و باید آموزش داد که فرد باید با جنس دیگر چگونه رفتار کند تا با صیانت نفس و با احترام بتوان در جامعه به اهداف خود دست یافت، که این امر نیازمند یادگیری مهارت‌های اجتماعی است. و باید از سوی والدین و مسئولان نظام آموزشی کشور در طول ۱۲ سال تحصیلی به افراد آموزش داده شود. (<http://shoaresal.ir/fa/news/10024/>)

510 - تقوای مردان، عفت زنان

با دقت به آموزه‌های قرآنی در داستان حضرت یوسف می‌فهمیم که حتی اگر زنی خودش را عرضه کرد، تقوای مرد باید مانع او شود. در واقع اگر مردان جامعه تقوا و خویشتن‌داری را در خود تقویت کنند و زنان بر مبنای عفت و اخلاق عمل کنند مزاحمت‌های خیابانی به حداقل می‌رسد. و این میسر نیست مگر با مشارکت دولت و روحانیت در فراهم آوردن زمینه ازدواج به موقع جوانان خصوصاً از طریق بالا بردن سطح درآمد عمومی مردم و پایین آوردن سطح توقعات جوانان و خانواده‌ها نسبت به امر ازدواج و همچنین فراهم آوردن امکان ازدواج گروه‌های خاص از جمله زنان و مردان مطلقه یا همسر از دست داده، از طریق فرهنگ سازی مناسب جهت فراهم آوردن زمینه اجتماعی ازدواج این افراد و از بین بردن موانع فرهنگی که در این زمینه در جامعه وجود دارد و تقویت اعتقادات مذهبی در میان احاد جامعه خصوصاً نوجوانان و جوانان با اتخاذ شیوه‌های متناسب با شرایط سنی مخاطبان و همچنین مقتضیات زمانی و مکانی به گونه‌ای که ارزش‌های واقعی دینی در افراد جامعه درونی شود. و همچنین زمینه سازی فرهنگی در جامعه جهت پذیرش تأسیس حقوقی ازدواج موقت برای افرادی که امکان ازدواج دائم ندارند خصوصاً جوانانی که شرایط ازدواج دائم برای آنها تا مدت نسبتاً طولانی مهیا نمی‌شود.

با توجه به این یکی از عوامل مرتبط با مزاحمت‌های خیابانی، وجود بی‌نظمی اجتماعی در جامعه است. بنابراین نیروی انتظامی می‌تواند با بسیج عمومی و همگانی و استفاده از تعداد بیشتری پلیس امنیت و اخلاق و استفاده از دوربین‌های هوشمند در سطح شهر، توقیف و جریمه‌های سنگین برای خودروهای مزاحم نوامیس تا حد زیادی در این راستا تأثیر گذار باشد.

در ادامه به نمونه‌های دیگری از راهکارها به صورت موردی می‌پردازیم:

1. استفاده از همه پرسی در تدوین قوانین مربوط به بانوان از خود بانوان بسیار مفید است. این کار به جایگاه و وضعیت زنان، بهتر کمک خواهد کرد.

2. ماده 619 مجازات اسلامی باید در کتاب‌های درسی گنجانده شود تا افراد همگی با عواقب آن آشنا شوند.

3. ایجاد فضاهای کنترل شده جهت آشنایی دختران و پسرانی که قصد ازدواج دارند از طرف ارگانهایی که خدمت می‌کنند. (مؤسسه فرهنگی و اطلاع رسانی تبیان، "مزاحمت‌های خیابانی موضوعی، آزار دهنده برای زنان،/article.tebyan.net/340101")

4. استفاده از تجربیات کشورهای مثل نروژ، سوئیس و.... که در آن کشورها مردم به اصل ارتباط منطقی رسیده‌اند. (جلالوند، انواع رایج مزاحمت‌های خیابانی در ایران، "jamejamonline.ir/shared/news")

5. آموزش رفتار حرفه‌ای برای بانوانی که زیاد در سطح شهر تردد می‌کنند مثل کارمندان و دانشجویان. مثلاً اگر مزاحمان را تحقیر و یا تحریک کنند آنان به مزاحمتشان ادامه می‌دهند و یا اگر التماس کنند آنان گستاخر می‌شوند. در این موقع باید مؤدبانه ولی قاطع بگویند که دست از کارشان بردارند اگر مزاحمت ادامه داشت یا از مردم در صحنه و یا از پلیس استمداد بگیرند.

6. دادگستری باید در این موارد فرایند شکایت را تسهیل کند و بوروکراسی را تبدیل به استفاده از فناوری روز کند تا لازم نباشد برای هر مرحله‌ای مراجعه نمایند. این کار برای ترغیب کردن شکایت بانوان مؤثر است.

7. باید تشکلهای اجتماعی دینی برای حمایت از بانوان به دستگاههای اجرایی اضافه شوند. (خبر آنلاین، "زنان چرا و چگونه مورد مزاحمتهای خیابانی قرار می‌گیرند"، پرسمان دانشجویی وابسته به نهاد رهبری، www.khabaronline.ir)

8. یکی از صفات پسندیده که در روایات از آن تمجید شده، غیرت و مردانگی است. امام صادق (علیه السلام) در این باره می‌فرمایند: «پنج خصلت از صفات دنیا را از خروس بیاموزید، و آن عبارت است از مواظبت بر اوقات نماز، غیرت، سخاوت، شجاعت، معاشرت زیاد با خانواده (ابن بابویه (1413ق، ج 1، ص 482) از انواع غیرت، غیرت ناموسی است که از ویژگی‌های مردانگی و فتوت است و از درون و فطرت انسان نشأت می‌گیرد. حتی اگر انسانی دین نداشته باشد، این صفت را دارد. هیچ مردی نمی‌تواند تحمل کند که دیگران به ناموس او نظر سوئی داشته باشند. دین اسلام هم بر غیرت اسلامی تأکید بسیار داشته است. اینکه باید ناموس انسان با پوشش کامل اسلامی بدون هیچ‌گونه تبرجی بیرون آمده باشد، که اگر غیر این باشد معنا ندارد زمینه را برای چشم چرانی فراهم کنیم آنگاه به ما بربخورد، پس یکی از وظائف مردهای با غیرت دور نگهداشتن ناموسشان از نگاه‌های حرام و وقوع در آتش می‌باشد، و این یکی از آموزه‌های قرآنی است، آنجا که می‌فرماید: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید خود و خانواده خویش را از آتشی که هیزم آن انسان‌ها و سنگ‌هاست نگه دارید». (تحریم، 6)

طلاب و روحانیون باید با تبیین و تفصیل آیات و روایات، غیرت ایرانی را بیدار کنند و با موعظه کردن جامعه را برای تمام شهروندان بخصوص بانوان امن کنند.

نتیجه‌گیری

با بررسی نقش روحانیت شیعه در صیانت از اسلام و جامعه اسلامی در می‌یابیم که چه رنج‌ها و سختی‌هایی را به جان خریده‌اند تا بتوانند گوهر دین و مسلمانی را از دست تطاؤل تاراج حکومت‌های ظلم حفظ کنند. امروز نیز وظیفه روحانیت است که با کار جهادی مانند نوشتن کتب و احیای امر به معروف و نهی از منکر و آموزش‌های روانشناسی مقابله با مزاحمت‌ها و انحرافات اجتماعی و... وارد بطن جامعه شوند و با غور در میان احاد مردم در عصر غیبت به اصلاح تفکرات در مورد شخصیت الهی زن و سبک زندگی در جامعه بپردازند. از سوی دیگر ماندگارترین قدم در آموزش مهارت‌های ارتباط مؤثر و صحیح، نهادهای فرهنگی سازی همچون خانواده است. همچنین رسانه‌ها می‌توانند با ارائه الگوی سالم از ارتباط صحیح، موفق و مؤثر و ترویج این الگو، نقش زیادی را در کاهش مزاحمت‌ها به عهده گیرند. تا زنان با خیالی آسوده به انجام فعالیت‌های اجتماعی خویش بپردازند.

* قرآن کریم

* نهج البلاغه، محمد دشتی.

1. ابن بابویه قمی، محمد بن علی بن حسین، (1413)، من لایحضره الفقیه، ج 1، قم، انتشارات اسلامی وابسته

به

جامعه مدرسین حوزه علمیه.

2. ابن شهر آشوب، محمد، (1379)، المناقب، ج 4، بی جا، انتشارات علامه.

3. بستانی، فؤادافرام، (1375)، فرهنگ ابجدی، مترجم رضا مهیار، تهران، انتشارات اسلامی.

4. شکر، رضا؛ سیروس، قادر، (1385)، قانون مجازات اسلامی در نظم حقوق کنونی، تهران، انتشارات

مهاجر

5. طباطبائی، محمدحسین، (1393)، المیزان فی تفسیر القرآن، قم، انتشارات مؤسسه مطبوعاتی اسماعیلیان.

6. عمید، حسن، (1360)، فرهنگ عمید، تهران، انتشارات امیر کبیر.

7. کتاب قانون مجازات اسلامی، مصوب 1375.

8. مجلسی، محمدباقر، (1403)، بحارالانوار، ج 100، بیروت، انتشارات دار احیاء التراث العربی.

9. میرمحمد صادقی، حسین، (1384)، جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی، تهران، انتشارات میزان.

مقالات علمی و پژوهشی:

10. اشراقی، محمود؛ عابدپور، محمود، (1384)، "بررسی اجتماعی و حقوقی مزاحمت"، ش 35،

www.noormags.ir

11. آقاجانی، نصرالله، "تکثر خشونت در آزارهای خیابانی"، سایت سخنوران.

12. جلالوند، امین، انواع رایج مزاحمت‌های خیابانی در

ایران"، jamejamonline.ir/shared/news

13. حسن پور، دکترای فقه و مبانی حقوق اسلامی، وب سایت تخصصی فقهی و حقوقی، 91/6/8.

14. خبر آنلاین، "زنان چرا و چگونه مورد مزاحمت‌های خیابانی قرار می‌گیرند"، پرسمان دانشجویی وابسته

به نهاد رهبری، www.khabaronline.ir

15. دانشور ثانی، رضا، "تحلیل حقوقی جرم مزاحمت نسبت به بانوان در ایران"، www.noormags.ir

16. ریاحی، محمد اسماعیل، (1395)، "تحلیل اجتماعی عوامل مؤثر بر میزان مزاحمت‌های خیابانی قرار

گرفتن زنان و دختران مازندرانی"، ش 2، http://noormags.ir/view/fa/articlepage/700126

17. سایت روزنامه حیات نو، 1381/5/17.

18. سلامت نیوز، "علت مزاحمت‌های خیابانی"، www.salsmatnews.com/news/13556

19. عاشوری محمد ؛ وروایی، اکبر، "فصل نامه حقوق، خانواده و روسپیان"، شماره 1،
www.noormags.ir، 1389
20. قاضی نژاد، م و شاکری، ف، (1391)، "بررسی و تحلیل جامعه شناختی ترس از جرم و رفتارهای غیر
مدنی در میان زنان شهر تهران، مسائل اجتماعی ایران"، سال سوم، ش 2.
21. محمدی همدانی، اصغر، "مجرم از دیدگاه معصومین علیه السلام"، ش 23، 1375،
www.noormags.ir
22. محمدی، میرزائی، 1391، "بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر خشونت علیه زنان (شهرستان روانسر،
مطالعات اجتماعی " سال ششم، شماره 1.
23. مؤسسه فرهنگی و اطلاع رسانی تبیان، "مزاحمت‌های خیابانی موضوعی، آزار دهنده برای
زنان"، article.tebyan.net/340101/،
24. http://www.niksalehi.com/hamechiz/.html
25. http://namehnews.ir/fa/news
26. http://shoaresal.ir/fa/news/10024/